

РЕЦЕНЗИЯ

относно конкурс за „доцент“ по научната специалност „Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура)“ 05.07.05, обявен в ДВ бр. 44 от 10. 06. 2016 год. с кандидат ст. преп. д-р Таня Хипова Колева от Аграрен университет – Пловдив

Рецензент: проф. дн инж. Димитър Танев Кайков, пенсионер, София, област на висшето образование 1. Педагогически науки, професионално направление 1.3 Педагогика на обучението по физическо възпитание, научна специалност Теория и методика на физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултурата),
назначен за член на научното жури със заповед № РД—16-766 / 15.09.2016 год.
на Ректора на Аграрен университет.

1. Общи данни за кариерното и тематичното развитие на кандидата;

Ст.преп. д-р. Таня Хипова Колева е родена на 20.02.1968 г. През 1989 г. завършила висше образование в ПУ „Паисий Хилендарски“ със специалност „Предучилищна педагогика“ и специализация „Физическо възпитание“. През 1995 г. придобива професионална квалификация „Учител по физическо възпитание в НСА „Васил Левски““. През 2000 г. спечелва конкурс за преподавател по физическо възпитание в Аграрния университет, гр. Пловдив. През 2003 г. е избрана за ст. преподавател, а през 2007 г. защитава докторска дисертация на тема „Методика за специализирана физическа подготовка на студенти за преодоляване на стресови ситуации“. Ст. преп. д-р Таня Колева е тренирала парашутизъм и безмоторно летене. През 1987 г. е кандидат-майстор на спорта по безмоторно летене. Член е на звеното по безмоторно летене към Аероклуб „В. М. Комаров“. През периода 1993-1995 г. е била спортен съдия по лека атлетика. От 2000 г. е треньор на представителния отбор по баскетбол на Аграрния университет.

2. Общо описание на представените материали.

В конкурса за „доцент“ Таня Хипова Колева участва с обща продукция от 36 труда, групирани по следния начин:

- Научни публикации по номенклатурната специалност – 36 броя, от тях:
- Публикации, свързани с докторската дисертация – 5 броя, които не подлежат на разглеждане;
- Публикации с импакт фактор - не се посочват.
- Публикации в рецензиирани и рефериирани научни списания – 27 броя;
- Публикации в други списания – 4 броя;

Личното участие на Таня Хипова Колева в посочените 31 труда се илюстрира с факта, че 12 бр. (38,7 %) са самостотелни, в 10 бр.(32,3 %) - е първи, в 8 бр. (25,8 %) – е втори, а в останалите 1 бр.(3,2 %) - е трети и следващ автор.

- Учебни помагала – 1 брой.

За изготвяне на рецензията подлежат на анализ 31 броя.

3. Основни направления в изследователската работа на кандидата.

Демонстрирани умения или заложби за ръководене на научни изследвания (ръководство на проекти, привлечено външно финансиране и др.).

Рецензираните научни трудове по конкурса за заемане на академичнаната длъжност „доцент“ са свързани с изследване на актуални и значими проблеми за дейността на студенти от различни висши университети. По-голямата част (58%) от трудовете са насочени към изследване на тревожността (32%) и ефективността на психофизическата релаксация (26%). Физическата дееспособност и психофизическата работоспособност заемат 16% от представените за рецензиране научни трудове, а интересите и отношението към физическото възпитание и спорта – 10%. С по два труда са представени резултати от проучвания на връзката на физическото възпитание и спорта със здравето и възможностите за приложение на комбинаториката и теория на вероятностите при интерпретация на резултати от експериментални изследвания. По един труд са разгледани качествата на вниманието при спортуващи и неспортуващи младежи и са изведени основните проблеми на физическото възпитание и спорта във висшите училища.

В една трета от представените за рецензиране трудове са анализирани резултати от комплексни изследвания на положителното влияние на заниманията с физически упражнения и спорт върху нивото на тревожността на студентите от различни университети и специалности (8,10,12,13,16,19,22,24). Проучено е изменението на тревожността на студенти от АУ през периода от 2007 г. до 2013 г.(23). Установено е, че студентите, непрактикуващи вид спорт или неучастващи в определена форма на физическа активност, имат по висока степен на тревожност в сравнение със спортуващите студенти.

Един от надеждните методи за бързо възстановяване на работоспособността при умора след екстремални натоварвания е психофизическата релаксация. На базата на различни експериментални изследвания е доказана нейната ефективност. Посредством прилагането на психофизическа релаксация се преодоляват ежедневните стресови ситуации (2,6,7), повишава се академичната успеваемост и се подобрява физическа дееспособност (1,5,9,30). Доказано е положително влияние на психофизическата релаксация върху тревожността, възприятието за протичане на времето, взривната сила на долните крайници и хватовата сила на горните крайници (29).

Изследвано е състоянието на физическата дееспособност на студентите от АУ и влиянието ѝ върху цялостната им работоспособност (11), разкрито е нивото на тяхната психофизическата работоспособност (4,25). Доказано е положителното влияние на практикуването на йога върху гъвкавостта (31). Изследвани са спортните интереси на студентите от АУ и МУ в гр. Пловдив (26,18) и връзката на физическото възпитание и спорта със здравето (20,21). Разгледани са комбинаториката и теорията на вероятностите и приложението им в спорта (14,15). Установено е положителното въздействие на практикуването на определен вид спорт върху основните качества на вниманието (27). Разкрити са основните проблеми на физическото възпитание и спорта във висшите училища (28).

Ст. преп. д-р Таня Колева ежегодно е участвала в научно-изследователски проекти, свързани с изпълнение на Постановление №129 на Министерски съвет от 11.07.2000 г. Участва в проект на тема „Студентски спортни дни в АУ“ – Пловдив през учебните 2014-2015 г. и 2015-2016 г. (Проект № 02-14).

4. Оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата.

Ролята му за обучението на млади научни кадри.

Ст. преп. д-р Таня Колева е редовен преподавател в Аграрния университет - Пловдив от 10.01.2000 г. Общо трудовият ѝ стаж като преподавател в АУ към 21.10.2016 г. възлиза на 16 г. 09 м. 21 дни. Пряката ѝ аудиторна заетост от 2010 г. до 2015 г. възлиза на 2645 часа упражнения. За учебната 2015-2016 г. тя възлиза на 594 часа, от които 24 лекции.

Ст. преп. д-р Таня Колва провежда лекции и упражнения със студенти от всички специалности от редовно и задочно обучение в ОКС „Бакалавър“ в Аграрния университет – Пловдив. За обезпечаване на обучението на студентите по физическо възпитание и спорт тя е участвала като автор в разработването на две учебни програми и като съавтор на 19 учебни програми. Самостоятелен автор е на лекционни курсове по „Спорт и туристическо ориентиране“ и „Екстремни спортове и туристическо ориентиране“. Освен участието в разработване на учебни програми, лекционни курсове, специализирани тестове и редовно провеждане на учебните занятия на студентите по физическо възпитание и спорт ст. преп. д-р Таня Колева от 2000 г. е и треньор на представителния отбор по баскетбол на Аграрния университет. Отборът е завоювал членни места в Националните студентски шампионати. От кратката оценка на педагогическата подготовка и дейност на кандидата за доцент следва извода, че ст. преп. д-р Таня Колева е висококвалифициран специалист по физическо възпитание и спортна тренировка.

5. Значимост на получените резултати, доказана с цитирания, публикации в престижни списания, награди, членство в международни и национални научни органи и др.;

Към получените резултати от изследванията на представените за рецензиране научни трудове на ст. преп. д-р Таня Колева за придобиване на академичната длъжност „доцент“ има подчертан интерес. В представения списък са посочени общо 17 цитирания. Седем от цитиранията са в шест дисертации за присъждане на образователната и научна степен „доктор“ и една – за „доктор на науките“. В български авторитетни издателства са открити девет цитирания на определени трудове на ст. преп. д-р Таня Колева и едно в чуждо издание. От 2003 г. тя е член на Съюза на учените в България.

6. Значимост на приносите за науката и практиката. Мотивиран отговор на въпроса доколко кандидатът има ясно очертан профил на научноизследователската работа;

Представените научни трудове за участие в конкурса за заемане на академичната длъжност „доцент“ имат определени приноси за теорията, методиката и практиката.

I. ОРИГИНАЛНИ ПРИНОСИ

Усъвършенствани са физическото възпитание и спорта в съответствие с изискванията на академичната натовареност на студентите и съдържанието на професионалната дейност на специалността агрономство в Аграрния университет – Пловдив. Установено е, че стресовите ситуации са особен вид екстремални ситуации, основни фактори на които са трудността и опасността. Разработена е методика за специализирана физическа подготовка на студенти за преодоляване на стресови ситуации. Проведени са редица експериментални изследвания и е доказана ефективността на специализирана физическа подготовка, която

положително е повлияла върху тревожността, физическата дееспособност, съсредоточеността, продуктивността и устойчивостта на вниманието, наблюдалителността, самочувствието, активността и настроението. Формирала се е адекватна психофизическа готовност при студентите за действие в стресови ситуации.

II. МЕТОДОЛОГИЧНИ ПРИНОСИ

Адаптирана е и е внедрена в практиката методиката за психофизическа релаксация за бързо възстановяване на работоспособността на студентите при различна степен на академична натовареност. В процеса на провеждане на редица експериментални изследвания с прилагане на психофизическата релаксация се доказва нейната ефективност. Тя значително е повлияла върху понижаване на тревожността, подобряване на успеваемостта, повишаване на коефициентите на основните свойства на вниманието и физическата дееспособност. Усъвършенства се е структурата на психофизическата готовност на студентите за преодоляване на ситуации с различна степен на екстремалност.

III. НАУЧНИ ПРИНОСИ

Обогатена е теорията за спецификата на тревожността и са посочени особеностите на стреса при студентите в процеса на учебната им дейност. Разширена е концепцията и специфичните механизми за въздействие на адаптираания метод за психофизическата релаксация на студентите в условията на повищена степен на стрес. Направен е сполучлив опит да се адаптира физическото възпитание и спорт на студентите от Аграрния университет към изискванията на бъдещата им професионална дейност и учебната им натовареност. Научно е обоснована методиката за специализирана физическа подготовка на студентите за преодоляване на стресови ситуации.

IV. ПРИЛОЖНИ ПРИНОСИ

Внедрени са в практиката методика за специализирана физическа подготовка и методика за бързо възстановяване на работоспособността. Системно се оценява състоянието на физическата дееспособност и нивото на тревожност на студентите. Разкрито е отношението на студентите към учебната дисциплина „Физическо възпитание и спорт“. Ежегодно се изследват спортните интереси на новопостъпилите студенти. Проведени са изследвания на степента на тревожност на студенти от други университети от гр. Пловдив - ПУ „Паисий Хилендарски“, Медицински университет и Университет по хранителни технологии.

7. Критични бележки и препоръки

В предложените за рецензиране научни трудове са допуснати и отделни слабости. При интерпретацията на научните основи на ефективността на психофизическата релаксация в недостатъчна степен се анализират латентните фактори на психофизическото въздействие. Съществуват възможности за по-задълбочено разкриване на основните фактори на екстремалните ситуации – трудност и опасност, свързани с бъдещата професионална дейност на студентите. Получените резултати от изследванията са анализирани и са дали възможност за постигането на целите и доказването на хипотезите. При прилагането им на допълнителна математико-статистическа обработка се дават възможности за разкриване на допълнителни знания, свързани с доказването на хипотезите.

8. Лични впечатления и становище на рецензента

Познавам ст. преп. д-р Таня Колева от 1993 г., когато се обучаваше в НСА „Васил Левски“ за придобиване на професионална квалификация „Учител по физическо възпитание“. Тя е организирана и трудолюбива. Проявява подчертан интерес към научно-приложните изследвания в областта на психофизическата подготовка, екстремните спортове.

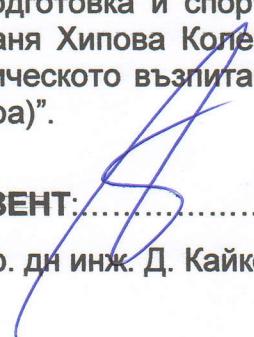
ЗАКЛЮЧЕНИЕ

Въз основа на направения анализ на педагогическата, научната и научно-приложната дейност на кандидатката считам, че ст.преп. д-р Таня Хипова Колева отговаря на изискванията на ЗРАСРБ, ППЗРАСРБ и Правилника на Аграрния университет за неговото приложение. Тя е изграден спортен педагог с висока професионална подготовка по физическо възпитание и спорт. Притежава задълбочени теоретични знания и практически умения за организиране и провеждане на комплексни научни изследвания, за интерпретиране на емпирична информация и извеждане на значими закономерности. Създаденият научен продукт тя внедрява в практиката. Всичко това ми дава основание да оцени **ПОЛОЖИТЕЛНО** цялостната ѝ дейност.

Позволявам си да предложа на почитаемото Научно жури също да гласува положително, а на Съвета на Департамента по езикова подготовка и спорт при Аграрен университет – Пловдив да избере ст. преп. д-р Таня Хипова Колева за „доцент“ по научната специалност „Теория и методика физическото възпитание и спортната тренировка (вкл. методика на лечебната физкултура)“.

21.10.2016 г.

гр. София

РЕЦЕНЗЕНТ:

(проф. дн инж. Д. Кайков)